



NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

SU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

L. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugsėjo-September 2 d., 1975 m.

Kaina 15c

2

PORTUGALAI ATLEIDO PREMJERĄ KOMUNISTĄ

PERU PREMJEERAS MORALES BERMUDEZ NUVERTĖ PREZIDENTĄ VELASCO

Prezidento nesužadė, bet leido jam su šeima išvažiuoti į savo ūkį

LIMA, Peru. — Peru premjeras Francisco Morales Bermudez nuvertė krašto prezidentą Juan Velasco Alvarado ir pats pasiskelbė krašto prezidentu.

Premjeras Morales jau seniai buvo nepatenkintas dabartiniu prezidentu, nes jis nekreipė pakankamai dėmesio į žemės reformą ir krašto ekonominius reiškus. Kaip gen. Morales Bermudez, o ir gen. Velasco Alvarado 18 metais nuvertė tuometinę vyriausybę ir prižadėjo patvirtinti gyvenimo sąlygas. Premjeras Morales nepastebėjęs pralėto pagerinimų, Prezidentas Velasco išsiuntė iš prezidentūros pats pasiskelbė prezidentu.

do prezidentui išvažiuoti į ūkį

Perversmo metu nuverstas prezidentas sušaudomi arba įkalinami metams į kalėjimą, bet 1. Morales gen. Velasco nesužadė. Jis leido jam pasiminti oną ir sūnų, sėsti į automobilį išvažiuoti į krašto ūkį. Pavartytas prezidentas per rašalą dar pasakė atsisveikinimo žodį, patardamas visiems savo užgams paremti naują prezidentą.

nki Peru ekonominė padėtis Gen. Velasco, nuvertęs prezidentą Fernando Beraunde Terz, konfiskavo Amerikos žibalo ndroves, paskelbė 200 mylių kraštį, suiminėjo ir baudė nerikos žvejybos laivus, bet kalų ne pagerino. Gen. Morales yra daug nuokisnis. Jis nesirengia darydidelių reformų, bet jis nori ačiai sugyventi su kaimynais atgaivinti Peru prekybą. Dar j visi sustojusi.

Vikingas skrenda

PASADENA, Calif. — Erdvivo Viking kontrolieriai NASA boratorijose pasiuntė per rašalą "įsakymą" trpti pakeisti ridimą, kad per 11 mėnesių isiekes Mars'o planetos atmosferą 1976 metų birželio 19 dieną reitų į orbitą aplinkui Marsą 12 mylių aukštyje, iš kur po šiejų savaitių nuleistų ant Mars'o robotą, kad patirtų ar yra arse gyvybė ir maždaug kokia.

CHICAGO. — Šį savaitgalį, io penktadienio iki pirmadienio ilton viešbutyje, Skokie, vyks JAV-bių ir Kinijos Draugystės konvencija. Daugiau kaip 00 delegatų ir stebėtojų dāvauja norėdami išgirsti apie gyvenimą šiantieninėje Kinijoje, agrindinis kalbėtojas yra John ervice, buvęs JAV-bių diplomatas Kinijoje Antrojo Pasaulio Karo metu, ėjęs savo pareias Čiangkaišeko ir vėliau kounistų režimo metu. Kadangi ervice buvo nuomonės, kad kounistai Kinijoje laimės, dėlto enatoriaus Joseph McCarthy pauidimu jis turėjo iš Valstyės departamentu pasitraukti.

IŠ VISO PASAULIO

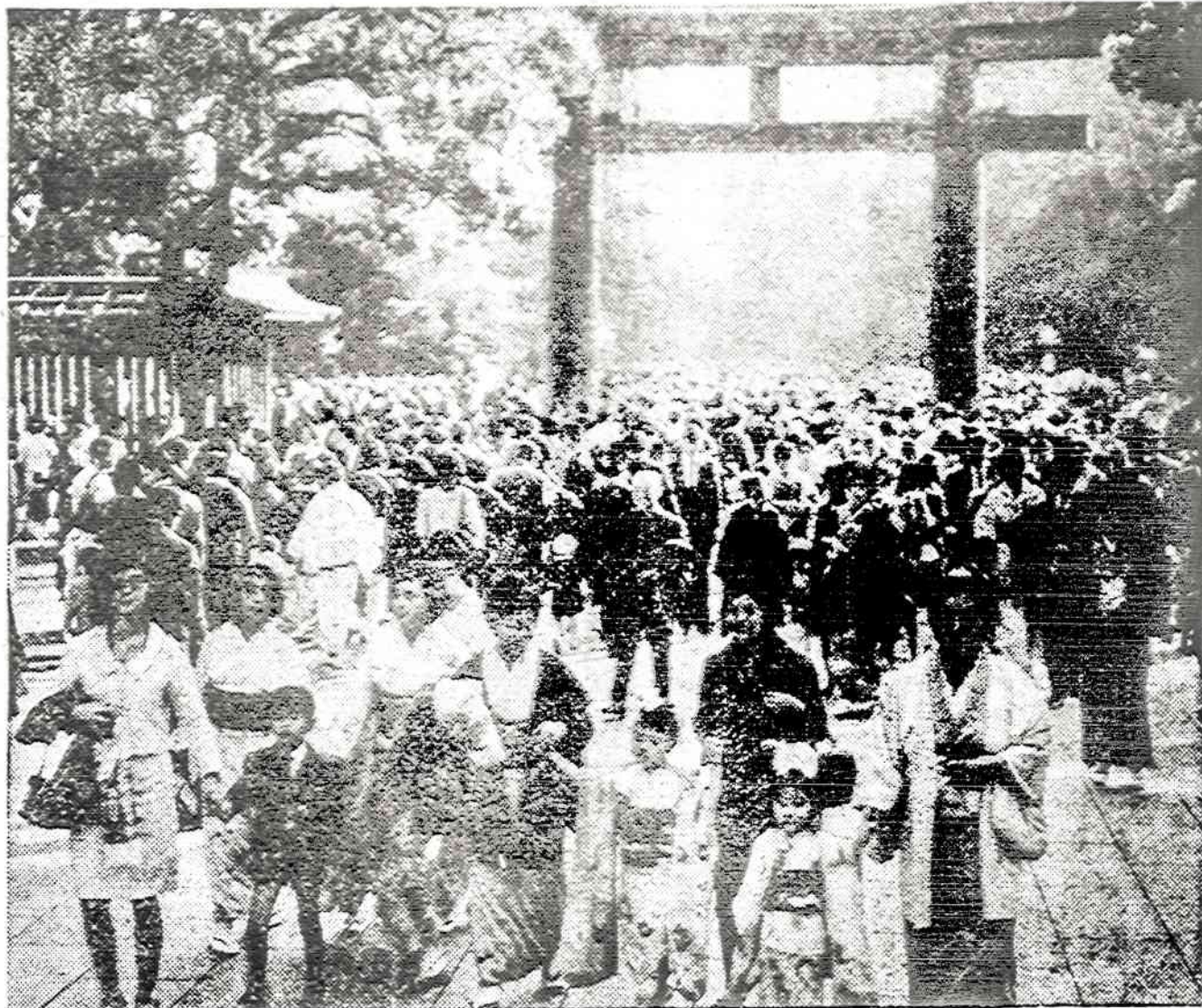
★ WORTH, Ill. — Chicagos priemiesčio Worth apygardos teisėjas Samuel Epstein patvirtino potvarkį, kad Worth miestelyje negalima laikyti bičių, kur piliečiai Mr. ir Mrs. Bryerton laikė du bičių avičius. Negelbėjo nei tas faktas, kad Bryertonai savo bitėms teisme ginti advokatą nusišamdė bičių augintoją. Bryertonus teismui apskundė vienas kaimynas, kuriam Bryertonų bitė "įsipyė". Teisėjas Epstein, 84 metų amžiaus, pasakė: "Negaliu sakyti, kad aš pats norėčiau būti bitės įgeltas".

LOS ANGELES. Policijos vadovas Edward M. Davis pareiškė miesto tarybai, kad Mafia keičiasi į Los Angeles ir labai gali būti, kad mėgins "nusipirkti" vietų miesto taryboje, praneša Los Angeles Times. Pasak Times, Davis privadė memorandumu perspėjo miesto tarybos narius apie Mafijos pradėtą nelabą veiklą. Šis miestas teikiąs Mafijos gengsteriams viltį, kad bus galima Los Angeles paversti vienu labiausiai sūgedusių miestų pasaulyje.

WASHINGTONAS. — Agrikultūros departamentas tvirtina, kad tarpininkai už maisto produktus liepos mėnesį prisiplėšė iš maisto daugiau dolerių negu per birželio mėnesį, bet kad fermeriai gavo dar geriau. Tarpininkai iš kiekvieno už maisto produktus sumokėta dolerio paliaikė sau 56,9 centus, fermeriams duodami 43,1 centus, tai yra po 4,1 nuošimčių kainų pakėlimo. Valdžios praeitos savaitės apskaičiavimai rodo, kad farmų produktai — neįskaitant žuvies, kavos arba maisto restoranuose — per liepos mėnesį pakilo 3,4 nuošimčiais.

SPRINGFIELD, Mass. — Pauglių gaudys daugiausiai portorikiečių apgyventoje miesto dalyje nuo ketvirtadienio vakaro iki penktadienio ankstybo ryto "molotovo kokteiliais" padegė apie 25 gaisrus, svaitydami akmenis ir bonkas į atskubėjusius gelbėti ugniagesius ir policiją. Sužeisti 5 policininkai ir 3 gaisrininkai ir suimta mažiausiai 17 "vandalių". Tvirtinama, kad riaušės pradėjo dėlto, kad policininkas pašovė vieną jauną plėšiką. Portorikiečiai sakosi nebeturį pasitikėjimo policija.

WASHINGTONAS. — Valdžios prarastos studijos kol kas rodo, kad daugumas dalykų, vartojamų miego tabletėms ir sedatyvams gaminti, nėra nei saugūs nei efektingi. Nėgana to, studija parodė, kad miegą sukeliančioms tabletėms vartojami dalykai — bromidai ir skopolaminai yra net pavojingi.



Japonai nuo 18 šimtmečio pradžios turi vaikų šventę, kurioje dalyvauja tėvai ir vaikai. Šventė ruošama 7, 5 ir 3 metų berniukams ir mergaitėms. Lapkričio 15 dieną tėvai aprenia japonukus ir japonukes, sulaukusius 7, 5 ir 3 metų amžiaus, pačiais puošniausiais drabužiais ir vedžioja po šventinamus. Vaikai turi progos kitiems pasirodyti, o tėvai šia proga gali ne tik saviems, bet ir artimųjų vaikams duoti dovanų. Ta japonų vaikų šventė vadinasi šiči go san šventė Kalbos nežinant, šis vardas gali atrodyti kokio didelio japonų dievo ar dūdyrio, bet tikrovėje visas reikalas yra labai paprastas. Šiči go san japoniškai reiškia Septyni penki trys. Tai reiškia, kad artėja Septynių, penkių ir trijų metų berniukų ir mergaičių šventė.

ATNAUJINAMA KENT STATE BYLA

Nukentėjusieji arba jų giminės apeliuoja 14 savaičių trukusį, kaltinamuosius išteisinusį sprendimą

CLEVELANDAS. — Filmas, padarytas Kent State universiteto riaušių metu, kur 4 studentai buvo nušauti ir 29 sužeisti, žymia dalimi prisidėjo prie 29 kaltinamųjų išteisinimo.

Richard Williams iš Clevelando, vienas iš jurių, pasikalbėjime su NBC News Cleveland pasakė, kad juri nariai (prisieksieji teisėjai) nemanė, kad gubernatorius James Rhodes — vienas iš kaltinamųjų — būtų atsakingas už Ohio Nacionalinės Gvardijos šaudymus. Williams pareiškė, kad filmas, padarytas šaudymo metu, įtikino jį, kad kaltinamieji nebuvo kalti.

"Mes (jury) turėjome trumpą filmą ir dvi (garsines) filmo juosteles", pasakė toje byloje buvęs juri Williams. Juostelėje keletą sekundžių prieš šaudymą, pasigirdo "charge" ir kelis kartus "Padėkit savo šautuvus. Jūs esate apsupti. Eikite namo!" "Filme buvo labai neaiškus, tačiau galėjai matyti bėgančius ir kalvą prieš gvardiečius", pridūrė Williams. "Aš supratau, kad Gvardiją apėmė panika, kas pagal įstatymus reiškia, kad jie jausdami pavojų savo gyvybei, galėjo šauti".

Sešių vyrų ir šešių moterų juri 9 balsai prieš 3 nusprendė išteisinti Rhodes, buvusį Kent State universiteto prezidentą Robert White ir 27 tebesančius ir buvusius Gvardijos narius.

Paklausta, ar ji tiki, kad Rhode viską padarė, ką įstatymai reikalavo, kad padarytų, Williams atsakė: "Taip, Kento majoras (LeRoy) Satrom paprašė, kad jie (Gvardija) atvyktų, prosekutorius prašė, kad jie atvyktų ir policijos viršininkas prašė, kad jie atvyktų".

Pagal Williams, kurs balsavo su dauguma, emocijos juri kambaryje buvo tiek pakilusios, kad kiekvienas juri narys mažiausiai vieną kartą apsisverkė, žinodamas, kad toks ar kitoks nuosprendis daug kuo atsilieps į

daugelio žmonių gyvenimą.

Kaip atrodo ši nebaigiamoji byla juda tolyn. Įteikiama apeliacija, prašant naujo teismo su \$46 milijonų kompensacija už civilinius nuostolius, pagrindu iman tai, kad U.S. Distrikto teisėjas Don Young keturiolika savaičių trukusioje byloje padarė klaidų.

"Mes dabar studijuojame legalius aspektus ir turime bylą pradėti dešimties dienų bėgyje verdiktą paskelbus", pasakė Davia Engdahl, vienas iš skundėjų advokatų.

♦ Vakarų Vokietijos vyriausybė, pastebėjusi gamybos sulėtėjimą, paruošė keturių metų planą savitvardai — bereikalingai neleisti santaupų ir nenaikinti turto.



Abisinijos imperatorius Haile Selassie, sulaukęs 93 metų, mirė bemiegodamas. Jis valdė Abisiniją 57 metus, bet prieš porą metų sostas buvo atimtas, bet jis buvo paliktas imperatoriaus rūmuose. Apie mirtį žmonės patyrė, kai ryte tarnas, įžengęs į jo kambarį, pasveikino, o imperatorius jam neatsakė.

VELIAUSIOS ŽINIOS

♦ Artimieji Rytai netaps Antroju Vietnamu, — pareiškė prezidentas Fordas laikraščiniams. — Jeigu nepavyks su rusais susitarti dėl atomo ginklų kontrolės, tai turėsiu kongresą prašyti skirti dar du bilijonus dolerių krašto apsaugai, pareiškė prezidentas.

♦ Sekretorius Kissingeris tvirtina, kad Izraeliui ir Egiptui nereikės laukti kongreso nutarimo pasiųsti į Sinajaus kalnus savanorių elektronikai valdyti. Kol susitarimas įsigalios, tai kongresas padarys reikalingus nutarimus.

♦ Krašto apsaugos sekretoriaus kelonė į Japoniją sustiprins Amerikos ir Japonijos bendrą darbą apsaugos srityje. Schlesingeris pareiškė, kad Amerikos ir Japonijos kariai turėtų aptarti įvairius apsaugos planus.

♦ Australija imsis priemonių karo veiksmams sustabdyti Timor saloje. Komunistai buvo suumušti, bet jie nepadedą ginklų.

♦ Peru kariuomenės vadas ir naujas prezidentas džiaugiasi, kad perversmo metu nebuvo nužudytas nei vienas žmogus.

♦ Meksikos įlanką pasiekęs uraganas Caroline bet kuriuo metu gali mestis į vidų ir daugeliui sugadinti savaitgalį.

♦ Agrikultūros Departamentas pranešė, kad rusams šiais metais nereikės pirkti daugiau javų Amerikoje. Jie turės pramokti, kaip geriau laukus nuvalyti.

Čou turi vėžį

HONG KONG. — Laikraščių pranešimu, Kinijos premjeras Čou En-lai gydomas nuo vėžinio auglio jo prostatos liaukoje. Apie tai iš savo kolegų Kinijoje žinių gavęs Hong Konge apsigyvenęs vienas iš Kinijos pasitraukęs kinų gydytojas.

VYRIAUSYBĘ SUDARYS ADMIROLAS JOSE PINHEIRO DE ACEVEDO

Pasižadėjo sudaryti koalicinę Portugalijos vyriausybę

LISABONAS, Portugalija. — Prezidentas Costa Gomes, pasitaręs su Portugalijos karo vadais praėjo šeštadienio rytą atleido komunistuojantį premjerą gen. Vasco Goncalves. Nauju prenjeru jis pasirinko admiralą Jose Pinheiro de Acevedo, kurį ppreigojo sudaryti koalicinę vyriausybę ir baigti tarpusavio ginčus

Prezidentas Gomes, iš anksto tas darė viską, kad Portugalijos su partijų vadais susitaręs, davė labai aiškias instrukcijas naujam premjerui. Pirmon eilėn koalicinę vyriausybę turės įeiti trys Portugalijos socialistų demokratų ministrai, kurie pirmieji pasipriešino komunistinei sauvalei. Portugalijos demokratų laudininkai turės du ministrus naujame kabinete, o komunistai, praeitų rinkimų metu gavusieji mažiausiai balsų, gaus tik tai vieną ministrą.

Paskutinių susirėmimų metu Portugalijoje pradėjo stiprėti dar viena partija, po perversmo visuomeniniame gyvenime nesirodžiusi, — tai buvę diktatoriaus Salazaro politikos šalininkai. Komunistai juos vadino fašistais, bet tokios politinės platformos jie nepriima. Jie save skaito konservatoriais, kurie yra pasiryžę dalyvauti demokratinės Portugalijos statyboje. Bet naujai besiorganizuojančioji partija vietos naujame kabinete negaus.

Adm. Acevedo tuojau pradėjo pasitarimus su demokratinėmis grupių atstovais. Pirmon eilėn jis tarsis su Mario Soares vadovaujama Portugalijos socialistų partijos centro komitete. Ši partija gavo daugiausia balsų ir turi tris ministrus naujame kabinete. Su premjeru Goncalves socialistai negalėjo susikalbėti, nes Portugalijos socialistus jis skaitė didžiausiai komunistų priešais. Goncalves atėmė iš socialistų dienraštį Respublica ir atidavė jį komunistams. Tada socialistai pradėjo reikalauti, kad Goncalves būtų atleistas iš premjero pareigų. Du mėnesiai ėjo atkakli politinė kova, bet tik tai praeitą šeštadienį gen. Goncalves buvo pavarytas.

Adm. Acevedo glaudžiai bendradarbiavo su premjeru Goncalves, bet tikrų žinių nėra, ar jis priklauso komunistų partijai. Jeigu naujas premjeras ir būtų komunistas, kaip kai kurie tvirtina, tai jo pažiūros ir koalicinę vyriausybę yra kitokios. Jis sutinka tartis su socialistais ir demokratais, tuo tarpu Goncalves apie koalicinę vyriausybę kalbėti nenorėjo. Jam atrodė, kad geriausia sudaryti technikų ir savo srities specialistų, bet ne politinių grupių vyriausybę.

Gen. Goncalves atleistas iš premjero pareigų, bet jis paskirtas Portugalijos karo jėgų štabo viršininku. Iki šio metu Portugalijos karo jėgų vadu ir štabo viršininku buvo gen. Costa Gomes, bet dabar jis štabo viršininko pareigas perleido atleistam premjerui.

Prezidentas Gomes pareiškė įsitikinimą, kad naujam premjerui pavyks apiraminti krašto gyventojų nuotaikas ir pašalinti lietinio karo pavojų. Preziden-

Ne epidemija

CHICAGO. — Medicinos ir A links ekspertai atskirai prieš išvados, kad pasireiškę keli keliolika į miego ligą panašių asirgimų jokių būdu nereišk kad tai jau yra epidemija. P ketvirtą milijono mieste šešis našius į encephalitis ir 13 it tinių negalima vadinti "epichmija", ramina Dr. Joyce Lash Illinoiso viešosios sveikatos rektorė. Iš minėtų 6 ir 13 dviem ar trimis atvejais laboratorijose nustatyta, kad apsimai atitinka miego ligos simptomus.

Mississippi iki praėjo savigalio registruoti 165 panašius 55 patvirtinti encephalitis apimaimai; o 31 pacientai mirė.

Chicagos sveikatos glojstaigos, miesto parkų distrikt ir užmiesčių miškų saugonių ministracija griebėsi visų pmonių tą "kuisių ligą" su jos nešiotojais išnaikinti.

Chicagos 'evakuaci'

CHICAGO. — Praeitą penktadienį prasidėjus trijų di darbo Savaitgaliai, apie pusę ro milijono čikagiečių prad vieną didžiųjų "exodų" Chica istorijoje. Cicago Motor C apskaičiavimais apie 425,000 tomobilių pasipylė 350 m radiusu aplinkui Chicagos. T čiausias trafikas išvažiuojan miesto buvo penktadienį po 1 ir pirmadienį tarp 4-9 val. va ro grįžtant į miestą.

Baskai irgi nori nepriklausomybės

BRUSELIS. — Didžiaus pasaulyje ne komunistų da unija paprasčiausiai generalissimo Franco dovanoti gyvybes dvi baskų nacionalistams, kurie B gos mieste buvo nužudyti mirt bausme už vieno civilinės gvdijos "bortperalo užmušimą. Te tautinė Laisvų Verslo Ur Konfederacija. 90 kraštuose jungianti daugiau kaip 50 n jonų narių, pasmerkė Jose Ar nio Garmendia Artola ir Ar Oteagui Echeverria nusme mą, kurį vadina "nežmoni žjulumu".



Šiltas, lietingas. Saulė teka 6:16, leidžiasi 7:16

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausiu mokslu žinių populiarius perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KRŪTINĖS ANGINOS GYDYMAS

Susipažinkime su šiandieniniais širdies kraujagyslių gydymo pagrindais. Mediciniškas reikalavimas

Angina pectoris — krūtinės antrinė yra skausmai krūtinės srityje dėl širdies kraujagyslių priskretimo. Tada dalis širdies raumens netenka deguonio. Todėl atsiranda toje vietoje skausmai. Jie gali įvairiose vietose reikšti — net dešinėje pusėje gantis. Skausmų stiprumas nurodo ligos dydį. Pas senesnius gali gautis širdies kraujagyslių priskretimas (ir širdies raumens apmirimas) visai nerūtinant skausmų krūtinėje. Kodėl skausmai krūtinėje atsiranda — nėra dar nustatyta mediciniškai tyrimais. Yra bendrai priimta tuos skausmus skaityti atsirandant dėl minėtos kraujagyslių širdies raumenyje susiaurėjimo. Sveiką širdį nesigauna krūtinės anginos pobūdžio skausmų. Naujausi tyrimai nedavė nieko naujo supratimui kaip išsivysto anginosiniai skausmai krūtinėje.

Kai širdies kraujagyslės pradeda priskresti dėl sklerozės, skausmas krūtinėje gali atsirasti dėl menkiausio paskatinimo — dėl daugelio priežasčių — svarbiausia dėl nervinio — emocinio susijaudinimo. Todėl tinkamos gydymui tuos skausmų programas tiesiog negalima nustatyti. Taip pat negauta objektyvių davinių dėl sėkmingumo visokių prieš

krūtinės angina vartojamų vaistų. Buvo tirtas širdies raumens kraujagyslėse kraujo tekėjimas, buvo darytos paskirų širdies raumens kraujagyslių angiogramos ir kiti tyrimai — visvien nieko tikrai naujo dėl anginos krūtinės gydymo nesusekta. Viena tik visi gydytojai žino, kad nitritai (nitroglicerinas ir jo dariniai) atpalaiduoja žmogų nuo krūtinės anginos skausmų, nežiūrint kad elektrokardiograma palieka nepagerėjusi.

Tikslas gydant krūtinės anginos skausmus yra dvejopas: 1. sureginti skausmų priepuolius ir 2. sumažinti skausmų krūtinėje stiprumą. Svarbiausias momentas nitritais tuos skausmų gydyme yra teigiamas gydytojo su pacientu bendradarbiavimas. Gydytojas palengvindamas nitritais anginosinius pacientui skausmus, prisistato, pacientui kaip taktininkas, užtikrintojas ir gerų vilčių teikėjas.

Ne vien vaistais širdies liga gydytina

Ne vien gydytojo gero reikia norint reikiamai talkinti kiekvienoje ligoje ligoniui. Reikia dar ir atsakančio paciento — pajėgiančio sava asmenybe pildyti gydytojo nurodymus, gyventi pagal sveikatos dėsnius. Juk, ne



pakanka vien kelio ženklų — reikia dar asmenybe pajėgaus važiuotojo, kuris būtų kelio ženklų: tik tada bus geresnė galimybė išvengti nelaimės. Šita tiesa tinka, žinoma, ir širdies kraujagyslių priskretimą gydant bei stengiantis jo išvengti.

Bendras užsilaikymas sergant krūtinės angina

Septyniaropai reikia susitvarkyti, jei nori susilaikyti geresnių pasekų nitritais gydantis krūtinės skausmus. 1. Lovoj poilsis. Pacientas turi suprasti, kad jis turi vengti tokios veiklos, kuri sukeltų jam krūtinės skausmus. Gultis lovon tokiame tade reikia, kai visos kitos priemonės nepajėgia sureginti krūtinės skausmų atakų. Dar ir tada jis turi lovon gultis, kai pobūdis krūtinės skausmų keičiasi ir kai tie skausmai stiprėja bei kai elektrokardiografiškai duomenys parodo atsiradusį širdies raumenyje deguonio sumažėjimą ar to raumens sužalojimą. Tokiais atvejais praeina lovon gultis vienadieni savaitėm, po to dar kelias savaites praeina sumažint normalią veiklą savame gyvenime.

Turi krūtinės skausmus turi prisilaikyti tam tikrų poilsio laikotarpių. Ypač svarbu tokiems 30-60 minučių pailsėti pavalgius. Pacientai turi įprasti geriau sėdėti kėdėje negu gulėti lovoje tuojuo pavalgius. Pats valgyti, žinoma, turi būti mityba, o ne persivalgyti. Bet tu pasakyk menkos asmenybės žmogui "nepersiryk" — jis nebus tokio patarimo tol, kol savo jausmais taps žmogum, liausis būti vien tik žmogaus iškamša.

Antras širdies stiprinimo būdas yra darbinimas ir tvarkingas ore užsilaikymas. Lengvas darbas, kuris nesukelia krūtinės srityje skausmų, yra visų gydytojų patarimas. Ypač visiems patartinas yra du kartus dienoje pasivaikščiojimas 15-20 minučių lygiu keliu (ne į kalną). Mat, pakilimas 15% dvigubai apsunkina širdies darbą, palyginus su tiek pat keliajimo lygumoje. Nepersilaikyti nei rudeniais, nei žiemomis, nei pavasariais. Sumažinti reikia aktyvumą laike didelių šalčių ir labai drėgnose ore. Tada skausmai krūtinėje, paprastai, eiti stipriau.

Trečias kelias širdies sveikaton yra darbas. Labai gerai žmogų nutiekia psichologiškai jo pastangos tėti savo kasdieninį užsiėmimą. Kaip galima greičiau žmogus turi pradėti normaliai savo srityje darbuotis. Jei rankų darbas dažina širdies anginos atakas, gali tokiais atvejais, prisieiti perėti prie sėdimo darbo. Už tai visi kiti negerumai — kaip perdidelis svoris, pakeltas kraujospūdis, padidintas jautrumas... turi būti pirmiausia tvarkomi.

Ketvirtas kelias širdies sveikaton — tai reikiamas maistas — tam tikra dieta. Visiems stotuliams reikia sumažinti maisto kiekį ir mažiau valgyti riebalų. Nutukėlis kiekviena turi sunormuoti savo svorį ir jį toki visam gyvenimui palaikyti. Dietoje turi būti riebalų dienoje nedaugiau kaip 50-60 gramų. Gyvulių riebalų tame kiekyje tik vienas trečdalis ar tik pusė tegul būna. Lietuviams galima pasistengimas visiškai gyvuli-

nių riebalų nevartoti. Ypač sunkiais atvejais reikia taip save imti nagan. Niekada daug ant karto neprisivalgykite ir einant gulti niekada neužkandžiukite. Visus virškinamojo kanalo funkcinius negerumus reikia atsakančiai tvarkyti: tada nebus progos taip dažnai krūtinę angina atsirasti. Arbata ir kava tik šio krašto gyventojams neatimama visiškai. Jie, mat, be kavos, arbatos gyventi negali. Mes lietuviai visai jos nevartokime. Alvydo pavyzdžiu vartokime skaniausią vaisių atskiestą sunką. Ją gaminkimės į vandenį virintą dedami braškių, vyšnių, slyvų uogienių ir citrinių. Kava, arbata vengtinės, nes jos sužadina krūtinės anginos skausmus, trukdo miegą ir sukelia širdies plakimo neregularumus. Apie kraujo riebumo sumažinimą, rūkymo numetimą ir savo jautrumo sumažinimą gelbstint širdžiai — kitą kartą.

Iš v a d a. Neišskokime būtinai gero gydytojo mūsų širdžiai tvarkyti. Nedarykite tokios klaidos ateityje. Jūsų gydytojas yra pajėgus, kaip ir kiekvienas kitas, tvarkyti širdį. Visi gydytojai patars gerai. Visi gydytojai paskirs tinkamą režimą bei vaistus. Čia mes pamirštame svarbiausią dalyką: paciento pajėgumą išpildyti gydytojo nurodymus. Nuo to jo pajėgumo ir pareina didžia dalimi sėkmė ar nesėkmė tvarkant širdies kraujagyslių priskretimą. Čia kunigai turėtų geriau talkinti gydytojams. Jie neprivalėtų toliau žmonėms patarinėti kaip elgtis, visai nesirūpinat žmonių pajėgumo geriams darbams padinimu. Tai sunkus darbas. Už tai retai kas apie tai kalba ir dar rečiau kas už žmogaus žmoginimo veiklos griebiasi. Be žmogaus tapimo žmogumi — nėra jokios religijos, o taip pat ir medicinos. Veltui mes kalbėsime gėlėms, vabalams bei paukščiams — jie toliau keliaus savais keliais kaip iki šiol keliau. Tas pats nutiks ir su menkos asmenybės žmogumi: jis nebus net geriausių kunigo — gydytojo patarimų tol, kol netaps žmogumi: kas sava asmenybe, savais jausmais bent pakenčiamu asmeniu netaps. Štai prieš tris dienas Cook apskrities ligoninėje gydėm nuo kraujavimo iš skrandžio mėlynąją blondiną. Jis 54 metų atrodė kaip 74 m. Prisipažino, kad jis per valandą išgėdavo po tris butelius alaus, gėdavo 7 valandas kasdieną. Taigi, 21 butelį alaus kiekvieną dieną, kol emė vėmti krauju! Pamėgink tu tokią pamokslauti apie susilaikymą bet kokį. Bus tik žirnių sienon bėrimas. Tas pats ir širdininkams, kurie rūko, kurie persivalgo, kurie užsisėdė... Tai gi, visi sukrusime savas asmenybės bent per plauką žmoginti. Tada galėsime laukti iš dabartinės medicinos savo širdžiai geriausios paslaugos.

Pasiskaityti, Manual of Medical Therapeutics. Washington University School of Medicine.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Urologas ir kito gydytojo nuomonės nesutinka; kas daryti

Klausimas. Gerbiamas Daktare, turiu didelį vargą su savo pūse. Nusilapinus dar lieka

apie 500 cc šlapimo ir gal todėl gaunasi dažnas pūslės uždegimas. Pakaitomis naudojas vaistus: Tamolan, Mandelamin ir Gentrison, be to — vitaminą C, 500 mg. keturis kartus paroje (tamstos patarimas), kurie per ilgesnį vartojimą pasidarė neveiksmingi.

Urologas patarė: kateterį įdėti nebus gerai, reikia operaciją daryti: tarp bambos ir lyties org. įvesti tubą nuolatiniam šlapimo nuderinavimui. Tą tubą reikia keisti kiekvieną mėnesį ligoninėje.

Kitas gydytojas sakė: urologo patarkymą paneigė sakydamas: — "Kam daryti atskirą laizdą, jeigu per šlapinimosi kanalą įdėtas kateteris atliks tą patį".

Be to, mano organizme susidaro perteklius vandens, kurį šalinu vaistais. Per parą išgeriu, apart, valgio, vieną kvortą ir daugiau vaisių sunkos. O mano gydytojas draudžia tai daryti ir pataria vartoti kuo mažiau skysčių.

Dabar man visai neaišku, kuo gydytojo patarimais naudinau pasinaudoti. Dažnai yra patariama, kad ligos atveju reikia kreiptis pas gerą ir teisingą specialistą. Kas pacientui ir nėra įmanoma sužinoti. Nes kol sveikas ir nežinodamas, kokios rūšies liga susirgs, mažai tesirūpina nuodugnau gydytojų klasifikacija. O susirgus, dažniausiai tenka pasinaudoti pašalinių aetacijomis, kurios taip pat nėra patikimos. Nes dauguma pacientų kreipiasi su menkais negalavimais, kurie ir be jokios pašalinės pagalbos pasveiktų. O gavę cukraus piliulę, būna patenkinti ir dėsto, kad tas ar anas gydytojas yra labai geras ir kad jam greit padėjo. Susirgus rimčiau, taip ir tenka klaidžioti kaip užrištomis akimis, paaukoti save nesužinotam gydytojo pajė-

gume, mėsinejimui bei kitiems jam naudingiems tyrimams. Iš ilgametės patirties pastebėjau, kad tamsta daktare, išskirtinai esi atsidėjęs žmonės pagalbėti. Todėl ir kreipiuosi savo negalėms gauti teisingą patarimą. Ačiū. Jus gerbiu.

Atsakymas. Tamstos liga — urologo sritis ir reikalas. Tik jo vieno ir klausyk. Nesiduk nė vienam išvedamas iš urologo rodomo tamstai sveikatos kelio. Jokie vaistai nepadės: kai šlapimo taip daug užsilaiko po nusišlapinimo — palieka bakterijoms maistas. Būtinai reikia klausyti urologo. Tik neišmanėlis gali tvirtinti, kad pakanka per kateterį nudreuoti šlapimą. Tai ir yra tiesa, kai kuriems pacientams kad nesidreentuoją pilnai šlapimas per kateterį. Tokiems laikinai reikia operacijos keliu per pilvo sienelę įvesti storą triubą. Kai nusidreuos, už-

degimas praeis, tada urologas toliau tvarkys tamstos negeroves. Kaip su prostata — ar ji jau išimta? Jei ne: bus išimta atsakančiai, kaip urologas patarė, parengus tamstos kūną. Kai šlapimo nutekėjimas bus atsakančias, tamsta reikės gausiai gerti skysčių. Gerai darai, kad vaisių sunką geri. Jos praeis dar daugiau gerti. Vaisių sunką yra geriausias šlapimo vado tamstai sveikatos kelio. Žiau reikės vartoti vaistų vandeniu iš kūno vartoti. Senesniam žmogui reikia gausiau gerti, kad per ilgesnį laiką inkstai pajėgtų visas atmatas į šlapiną paleisti. Tamstos klaida, kad lygini nelygaus pajėgumo dalykus. Urologo nuomonę reikia lyginti su kito urologo, o ne "kito gydytojo" nuomone. Čia buvo tamstos klaida. Daugiau to nedaryk — ir būsi visai patenkintas. Sėkmės. Vėl parašykite.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4% a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME



TEISĖ IR GYVENIMAS

TEISININKŲ PUSLAPIS



ADRESAS: TEISĖ IR GYVENIMAS, 1739 So. HALSTED ST.

CHICAGO, ILLINOIS 60608 TEL.: 436-7796.

1975 m. rugsėjo mėn. 2 d.

NR. 12

KIEKVIENO MŪSŲ KOVA DĖL TEISIŲ

P. STRAVINSKAS

Immanuelis Kantas, didysis modernųjų amžių filosofas, kurį mes laikome pagal savo kilmę lietuviu, viename savo veikale — tai Metaphysische Anfangsgründe der Tugendlehre, — kėlė tą mintį, kurią vėliau plėtojo ir Rudolf von Jhering savo nedidelėje, bet per trumpą laiką išgarsėjusioje ir kone į visų kultūrinių tautų kalbas išverstoje knygelėje Der Kampf um's Recht, būtent, tą, kad kiekvienas žmogus turįs ginti savo teises ir nepamesti jų kitiems po kojomis mindžioti, nes toks pasiūlymas su savo teisėmis nesiderina su žmogaus pareiga pačiam sau. Kas leidžia kitiems mindžioti savo teises, leidžia mindžioti patį save, pasidarys slikiu, kirmėle (Wurm). „Kas gi pasidaro kirmėle (wer sich zum Wurm macht), negali po to skųstis (kann nachher nicht klagen), kai jis bus kojomis mindžiojamas (wenn er mit Füssen getreten wird)“.

Dabar pažūrėkime, kaip mes, lietuviai kovojame ir kovojame dėl savo teisių.

I. — Kaip gynybą savo teises mūsų valstiečiai Lietuvoje?

Mūsų kaimo žmonės buvo tokie pat, kaip ir kitų kraštų valstiečiai — žemdirbiai, kurie visi, kaip sako Jheringas turi stiprų nuosavybės jausmą ir laikosi įsikibę to, ką turi.

Stiprus valstiečio nuosavybės jausmas padaro jį opesni nei teisė, kuria yra pažeidžiama jo nuosavybės teisė, tiek į žemę, nekiliojamą turą, tiek į kilnojimąjį, į jo turimus žemdirbystės įrankius ir pan. Mes, teisininkai iš savo teisminės praktikos žinome, kad Lietuvos valstiečiai — ūkininkai dažnai bylinėdavosi dėl menkos vertės nuosavybės, pvz., dėl siauro ruoželio ežios nuarmi ar sklypelio prastos, nei neribamos žemės užvaldymo ir pan. Jie turėjo sveiką teisės jausmą, ir dažnai įties rūpėjo byloje ne tik atgauti tą menką teisę ir ginčo objektą, bet ir „nubauti“ savo teisės pažeidėją, atimant iš jo tai, kas jam nepriklauso. Tuo pasitvirtina Jheringo teorija, dėl ko principo žmonės bylinėjasi, kartais aukodami tam tiek laiko, turto ir gėrybių, kas toli praeina ginčo objekto vertę. Tokie pat buvo ir mūsų kaimo žmonės, valstiečiai ūkininkai — žemdirbiai.

Kaimynai, aiškindamiesi teisme, jiems nevisai aiškia teisė, nesipykdamo ir laukdamo teismo sprendimo, kurį abi šalys priimdavo, dažniausia, prielankiai. Su piktu, blogos valios nuosavybės teisių laužytoju, kuris laužydams teisę, žino ką bedarą, valstietis kovodavo su neapykanta, kaip su blogu žmogumi.

Mūsų ūkininkai ypač nekėsdavo vagilių, kurie, pasigrobdami jo daiktą, pvz., laukę paliktą arklą, akėčias arba išsivedami iš tvarto jo gyvulį ir pan., ne tik pažeidžia jo nuosavybės teisę, bet tiesiog neigia ją. Tokiems vagiliams, sugavę juos benusikalstant, mūsų ūkininkai kartais net surengdavo linčo teisimą, pvz., įkišdavo tokį į maišą, užrišdavo jame ir, pakabinę kur kluone po balkiu, mušdavo jį spragilais ar lazdomis kokia keliadesimt jų, vykdydami savo „teisumą“, nors po to jie patys už tą linčo teisimą būdavo valstybės teismo baudžiami.

Tokių linčininkų bylos būdavo sprendžiamos Apygardos Teismų, nes tuo vagilio „kūlimu“ būdavo jis sunkiai sužalojamas, net sulaužant kaulus. Man pačiam neteko tokių bylų spręsti, bet aš vieną jų gerai prisimenu iš Vyr. Tribunolo, kurioje aš sekretoriavau. Tai buvo žemaitijos valstiečių — linčininkų byla, labai sunkiai sprendžiama, nes vagilis buvo mušamas užrištas maiše, o liudytojų, kurie tą egzekuciją matė, nebuvo — visi, kurie tą matė, dalyvavo joje, tame linčo teisme.

Taigi mūsų valstiečiai ginčydavo, dažniausia, tik savo nuosavybės teisę, kitomis savo teisėmis, kaip pvz., savo teise į asmens garbę, per daug nesirūpindami.

II. — Miestiečių bylinėjimasis teisme

Mūsų miestiečiai bylinėdavosi teisme ir dėl jų asmens garbės palietimo, ypač gi prekybininkai, kuriems geras jų vardas buvo svarbus turėti žmonių pasitikėjimui.

Kai vieną kartą, būdamas dar jaunas teisininkas Apylinkės Teismo teisėjo pareigose, nubaudžiau Ariogalos turgavietės prekiautoją už ūkininko gūnios vagystę, tegul ir mažiausia bausmė lygtinai, tikėdamas, kad nuteistoji tuo mano sprendimu bus labai patenkinta, dargi man padėkos, tai ji apsiliejo ašaromis ir man labai rimtu, mane tiesiog pervertėnu balsu pareiškė: „O vis dėlto aš nekaltas... Ar jūs žinote, ką reiškia prekybininkei būti nuteistai už vagystę, ypač nekaltai?“... Aš, didžiai susijaudinęs, aiškinau jai, lyg ir jos atsispraudamas, kad padariau klaidą, kurios jau nebegaliu atitaisyti, patariau jai skųstis Apygardos Teismui, o ji stovėjo prieš mane apstulbusi iš skausmo ir jos ašaros, kaip žirniai riedėjo jai per skruostus...

Tai buvo giliausiai mane, kaip teisėją, paveikusi byla. Ir nuo tada aš supratau, ką reiškia teisės aforizmas, kad „geriau dešimtis kaltų išteisinti, negu vieną nekaltą nuteisinti“. Nors ta mano nuteistoji apeliacijos ir nepadavė, bet man šio byla kėlė vieną nemigą naktį... Ir nuo tada aš supratau, ką reiškia žmonėms jų geras vardas, jų garbė, tegul ir nevisiems.

III. — Intelektuali ir vad „baltarankių“ bylinėjimasis teisme

Mūsų mokytieji intelektualai ar šiaip „baltarankiai“, Amerikoje vadinami „baltakalniariais“ Lietuvoje galima sakyti, nesibylindavo teismuose, gal dėl to, kad į tą bylinėjimąsi mūsų žmonės žiūrėdavo nepalankiai, lyg į kažką negarbingo.

IV. — Karininkų reagavimas į jų garbės pažeidimus

Savo asmens ir kartu profesijos garbę labai gindavo mūsų karininkai, kartais net ir ginklu, nuo jos pažeidėjų. Čia prisimenu man 1928 m. plačiai per visą Lietuvą nuskambėjusį ir daug ginčų tarp civilių ir karininkų sukėlusį kap. Okulic — Kazarino byla dėl adv. Liudo Noreikos, ginant karininko garbę nušovimo, viename Kauno restorane, prie kortų stalelio, adv. Noreikai pava-

dinus tą kapitoną jo asmenį įžeidžiančiu negražiu žodžiu. Jį kariuomenės teisme gynė augšto rango karininkai (pulk. St. Zaskevičius ir pulk. K. Zukas, buvęs Krašto Apsaugos Ministeris), reikalaudami teismą aną karininko garbės gynėją išteisinti. Tas rodo, kokios būta pažūros į karininko asmens ir profesijos garbę. Kalinamasis buvo nubaustas, bet švelnia bausme.

Šiaip karininkai dėl jų garbės pažeidimo teisme nesibylindavo. Jie, „esant reikalui“, su „nusikalteiliu“ susitvarkydavo patys...

V. — Mūsų teisių gynimas, gyvenant svetur, išeivijoje

Mūsų lietuviai, gyvendami svetur, išeivijoje, vienas kito teises, ypač į asmens garbę dažnai pažeidžia, daugiausia mūsų spaudoje, bet dėl to vieni kitiems bylų teisme nekelia, gal irgi dėl to, kad toks bylinėjimasis teisme daugio mūsų laikomas negarbingu.

Mūsųose vis įsigali pažūra, kad lietuviams bylinėtis netinka ypač gi Amerikos teismuose, nes tas, esą, gali pakenkti lietuvių geram vardui amerikiečių akys. Todėl mes nekeliamė valdžios teismuose savo „broliams lietuviams“ jokių bylų, netgi nei civilinių, taipgi ir mūsų viešojo intereso, pvz., dėl visokių teisės laužymų Bendruomenėje. Ar tas iš tikrųjų gerai?

Mano nuomone, geram lietuvių vardui kenkia mūsų neteisės darbai, visokie nusizginimai — nusikalčiai, bet ne nukentėjusių skundai ir bylinėjimai tiems savo „broliams“ teisės laužytojams Amerikos teismuose.

Gi savo teisių gynimas, keblant valdžios teisme nusikal-

tėliams bylas ar civilinius ieškinius, kaip matėme, pagal teisingą Jheringo ir Kanto pažiūrą, yra garbė, o ne jos pažeidimas. Tai pareiga žmogaus pačiam sau, taipgi ir pilietinė pareiga, nes toks reagavimas prieš neteisę gi saugojimą ir valstybės teisinę tvarką, už ką valstybės valdžia tokių bylų kėlėjams ir kovotojams už savo teises, su ne teise, gali būti tik dėkinga.

Tas derinasi ir su mūsų lietuvišku viešoju interesu. Iš tikrųjų jei mes labiau saugotume savo asmens garbę ir neleistume pvz., mus įžeidinėti nedoroje spaudoje, tai ir ta mūsų spauda būtų dorensė, laikytųsi teisės ir savo etikos reikalavimų.

Toliau, jei mes griežčiau kovotume su įvairiais nusizginimais teisei mūsų Bendruomenės gyvenime, tai neturėtume tokių, va, suklustotų rinkimų, kokius turėjome 1973 m. gegužės mėn. Chicago's Marquette Parko ir Cicero apylinkėse, dėl ko gi ir prasidėjo JAV LB gili krizė, privedusi šią LB prie netvarkos ir chaoso, prie skilimo ir aižėjimo, kuriam galo bent tuom tarpu nematyt.

IV. — Baigiamosios pastabos

1) Ginkime savo teisę, kaip savo akį, nuo neteisės, nuo pakenkimo jai.

2) Visokius pasikėsimus teisei (spaudoje ir kitur), stenkimės užkardyti, keldami juos aiškinti ir kovodami su jais.

3) Jei nesiseka neteisės veiksmų užkardyti ar savo teisę apginti savybėje, tai drąsiai kelti kėlimas tiems savo „broliams“ teisės laužytojams Amerikos teismuose.

4) Laikykimės teisingos Rudolf von Jhering ir Kanto pažiūros į kovą dėl savo teisės.

TEISĖS MAKSIMOS LOTYNIŠKAI

Čia duodamos kaip kurios parinktos būdingesnės lotyniškos teisinės maksimos, t. y., trumpos formulės, išreiškiančios teisės, kartais dargi ir moralės vadovaujamuosius principus arba aksiomas.

Jos gali būti įdomios visiems, net ir neteisininkams.

A. TEISĖ, ĮSTATYMAS IR TEISINGUMAS

1. Jus est norma recti. Teisė yra teisingumo norma.

Vadinas, tik teisinga teisė yra tikra teisė. Dėl to kita maksima sako: quicquid est contra normam recti est injuria, t. y., — kas yra prieš teisingumo normą, tas žalingas, tas klaidas.

2. Fraus et jus nunquam cohabitant. Suktybė, klaida, žodžiu sakant, neteisė niekuomet kartu su teise negyvena. Tai

mus sveikina ir su mumis džiaugiasi tuo pat ir kiti Amerikos kongresmanai bei senatoriai, ką liudija daug ALTo gautų ir jo būstinėje turimų jų pareiškimų.

5) Baigdamas savo nuomonės pasisakymą ir paaiškinimus, Dr. K. Bobelis griežtai pasisako prieš klaidingą ir mums nepriimtą, per dmi žalingą Helsinkio konferencijos akto interpretaciją, kurią duoda „Draugas“, savo vedamuosiuose, ir pastebi, kad tai yra „tik okupanto pasitangos pateisinti savo smurto veiksmus, juos legalizuoti“. Esą, „Drauge“, net jo vedamuosiuose, skelbimas, „kad Ameriką, kuriam šandien atsiveria netgi naujos ir labai svarbios sritys ir kurį turime dirbti visi vieningai, sutelktomis jėgomis, negraudami vieni to, ką kiti statome, būdu nėra palaikytinas, juo la-

paryškinimas pirmosios teisinės maksimos minties.

3. Jus respicit aequitatem. Teisė žiūri teisingumo (moralinės šio žodžio prasme). Tą reikia turėti mintyje, ypač gi teisę aiškinant, ją taikant gyvenime. Aiškindamas teisę, turi derinti ją su teisingumu, su morale. Jei gauni teisės normą, nesiderinančią su teisingumu, su morale, tai yra pagrindo prileisti, kad tavo teisės interpretacija klaidinga. Tikrink ją ir įieškok savo interpretacijoje klaidos. Jei įstatymas, pagal jo žodinę prasmę, aiškiai prieštarauja teisingumui, tai teisėjas, pagal kitą teisės maksimą, turi žiūrėti teisingumo: judex aequitatem semper spectare debet (teisėjas visuomet turi žiūrėti teisingumo). Tik, žinoma, jeigu jau visiškai aišku, kad, pvz., įstaty-

mas yra toks, koks jis iš jo žodžių atrodo (nors teisėjui jis atrodytų ir neteisingas), tai teisėjas turi bylą spręsti pagal jį, nes „judex est lex loquens“, t. y., — „teisėjas yra kalbantis įstatymas“, „judicis est jus dicere, non dare“, t. y., — „teisėjas turi teisę (įstatymą) vykdyti, o ne jį (savo) duoti“, vadinas, koki savo išieisti, sukurti ir pagal jį spręsti. Tokiu atveju, teisėjas, taikydams kietą įstatymą, vadovaujasi kita teisine maksima, kuri sako: „dura lex, sed lex“, t. y., — kietas įstatymas, bet įstatymas, kurį, vadinas, reikia vykdyti.

4. Lex est dictamen rationis. Įstatymas yra proto diktatas, išminties įsakymas, kurio, aišku, reikia klausyti. Turima visai eilė kitų teisės maksimų, kurios praplečia šios maksimos mintį, pvz., sakoma, kad „lex est ratio summa“, quae jubet quae sunt utilia et necessaria, et prohibet contraria“, t. y., įstatymas yra aukščiausioji išmintis, kuri įsako tai, kas naudinga ir reikalinga, ir draudžia, kas tam priešinga. Dar daugiau: „lex est sanctio sancta (įstatymas yra šventa sankcija), jubens honesta (garbingas liepimas): kad „lex neminem cogit ad vana sen inutilia peragenda“ (įstatymas nereikalauja nieko, kas tuščia, nenaudinga, beprasmiška), lygiai kaip „lex non cogit ad impossibilia“ (įstatymas neverčia daryti to, ko atlikti neįmanoma, negalima, ir čia turima minty tiek fizinis negalimumas, tiek ir teisinis ar dorinis). Tikslai, ko jau įstatymas tikai reikalauja, tai teisėjas neturi galios tą reikalavimą pakeisti, sušvelninti, nes „lex non novit patrem, nec matrem, solam veritatem“, t. y., — įstaty-

(Nukelta į 5 psl.)

Kaip vertinti Helsinkio Konferenciją

ALTo pirm. Dr. K. Bobelio nuomonė ir paaiškinimai

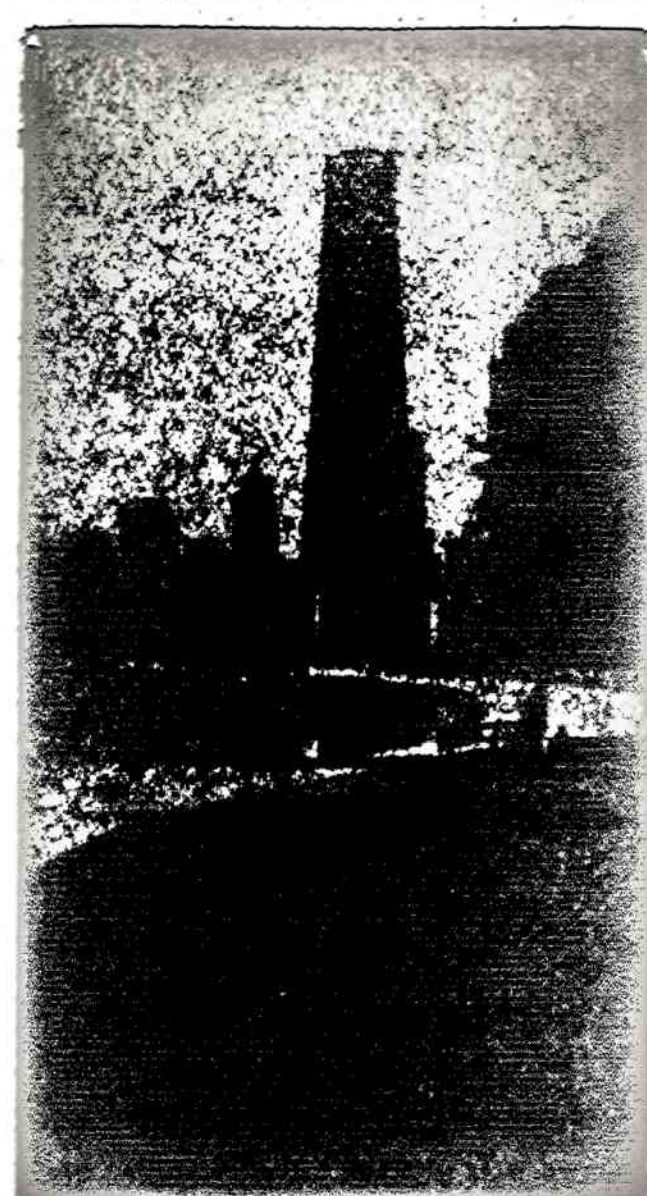
„Draugui“ savo vedamuosiuose keliant paniką, kad Helsinkio konferencijoje 34-ros valstybės, jų galvoms ar kitiems atstovams pasirašius susitarimą su Sovietais, „už Judo sidabrius“ buvo jiems parduota Lietuva su kitomis Pabaltijo valstybėmis, tuo klausimu pirma pasisakė mūsų žymus teisininkas prof. dr. Br. Kaslas, Amerikos spaudoje, „Wyoming Valley Today“ laikraštyje, nurašindamas tenai ir mūsų „Draugo“ panikierius. Jis ten pareiškė, kad Helsinkio aktu Lietuva, lygiai kaip ir kitos Sovietų akupuotos Pabaltijo valstybės, nebuvo ir negalėjo būti kaim (Sovietams) išduotos ar „parduotos“. Tas prof. dr. Br. Kaslo pasisakymas paskelbtas ir 1975. VIII. 29 d. „Naujienose“.

Dabar ALTo pirmininkas Dr. K. Bobelis šiam mūsų teisininkų puslapiui atsiuntė savo nuomonę ir paaiškinimus tuo pačiu Helsinkio konferencijos ir joje pasirašyto valstybių galvų dokumento klausimu. Ten jis pilnai paremia prof. dr. Br. Kaslą, pridėdamas dar ir savo motyvus, teismas „Draugo“ karštapatrumas panikieriams (jų nerimtai ir Lietuvai žalingai Helsinkio susitarimo interpretacijai) atremti.

Čia skelbiamos Dr. K. Bobelio atsiųstos nuomonės ir paaiškinimų mintys.

1) Helsinkio konferencijos pasirašytas dokumentas, kaip aiškina ir Valstybės Departamentas savo oficialiame infor-

Taupykite dabar pas mus



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose klemas automobiliams pasitviti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

M. GELŽINIS

KAIP MASKOLIAI NAIKINO MAŽĄ LIETUVĄ

1944-1948 metais

(Tęsinys)

2. Separation of Lithuania Minor (within the frontiers extending from the Aismares (Frisches Haff), near Braunsberg, passing through Schippenbeil and ending with Sventainiai (near Suvalkai), from the rest of Germany, in order that it may be reunited with a Lithuanian delivered from foreign occupation. We protest against all the de-

signs of Soviet Russia on Lithuania territories, to which she cannot establish any right whatever.

We are firmly convinced that the Governments of the democratic countries, as well as public opinion of the Western world, will wish to support our just cause, and thus redress the wrongs which, in the course of history, have been done to the

gumą, vystyti kritiką ir savikritiką, stiprinti jų įtaką, sprendžiant ir įgyvendinant didingus komunistinės statybos uždavinius". (Tiesa, 1975 m. rugpjūčio 26 d., 1 psl.).

Okupantas paverė nedidelę inteligentų dalį, bet jam nepavyko paversti Lietuvos darbininkų. Okupantui nuėjo tarnauti keli rašytojai ir šokėjai, poetai ir vaidintojai, bet žemės netekęs Lietuvos ūkininkas, net ir suproletarintas, komunistinės ideologijos nepriima.

Okupantas viską bandė, bet kolchozan atvartyto vergo ir prie sunkiausių darbų pristatyto lietuvio jis nepajėgė apvaldyti. Jis išgalvojo spartuolių sistemą, labai daug rašė ir kalbėjo apie lenktyniavimo svarbą, bet negalėjo lietuvio priversti nei sparčiau dirbti, nei su greta esančiais darbo vergais lenktyniuoti. Lietuviai yra geri darbininkai, kai jie mato, kad galės naudotis to darbo vaisiais. Bet kai jie įsitikino, kad jų darbo vaisiais naudojasi tikai okupantas, tai darbo tempą jie sulėtino.

Okupantas įsitikino, kad lietuvius nei lenktyniaus, nei taps spartuoliu, kol jis neįsitikins, kad reikia sparčiau dirbti. Jeigu jis įsitikintų, kad dirba sau; jeigu matytų, kad dirba savo šeimai; jeigu galvotų, kad dirba savo tautai arba savo valstybei, tai jis prie darbo galėtų pasitempti ir net palenktyniuoti. Bet kai jis mato, kad visus jo darbo ir prakaito vaisius išsiveža komunistinės gurguolės, tai jis netiki okupanto agentų pasakojimais.

Okupantas priėjo išvados, kad būtina reikiai pakeisti lietuvių galvojimo būdą. Jis stengėsi sudaryti reikalingus inteligentijos kadrus komunistinei ideologijai stiprinti; jis stengėsi aplamdyti partijon įstojušius komjaunuolius, bet ir jie nepajėgė prieiti prie platesnių lietuvių darbininkų sluoksnių. O priėjimas jiems yra būtinas, jeigu jie nori dar daugiau išspausti iš pavergtos tautos.

Tiesos redaktorius priėjo išvados, kad šitas klausimas yra visų svarbiausias, tai yra, kaip jis rašo, "pagrindų pagrindas". Kol šitas reikalas nebus tinkamai išspręstas, tai Maskvos atneštas "socializmas" su visa komunistine sistema nieko gero neduos net ir patiems rusams. Įvairiausiomis priemonėmis rusai pajėgė išspausti iš Lietuvos daugiau javų, mėsos, riebalų ir daržovių, negu iš bet kurios kitos srities, bet rusai įsitikino, kad lietuviai galėtų daugiau pagaminti, jeigu jiems pavyktų įkalti, kad jie, dirbdami rusams, dirba sau. Joks profesorius, joks pažadas, joks partijos ideologas šios paprastos tiesos neįkalė į lietuvių darbininko galvą.

Lithuanian people by their Slavonic and Germanic neighbours".

Šią deklaraciją pasirašė Erdmonas Simonaitis, Dr. Valteris Didžys, Vilijus Mačiulaitis, Albertas Puskepalaitis ir Jonas Grigolaitis.

Memorandumo ir deklaracijos balsas jau nuaidėjo. Išgirstas prieš 25 metus, jų efektingumas yra laiko bėgyje gerokai apdėjęs. Kuklaus leidinio egzempliorių skaičius guli kur nors tų valstybių archyvuose, kurioms jie buvo įteikti. Nors jų tekstas tuomet ir buvo labai naudingas, jis vis ir vėl turi būti pakartotas įvairiose naujosiose formose.

2. Keturius metus vėliau, 1954 m., Erdmonas Simonaitis atvyko iš Vakarų Vokietijos į Kanadą ir JAV. Iš New Yorko jis, kartu su Lietuvos generaliniu konsulu J. Budriu ir Lietuvos Laisvės Komiteto nariu M. Braku, nuvyko į Vahingtoną, kur gegužės 25 d. Lietuvo atstovas, ministras Zadeikis pristatė Simonaitį ir palydovus State Departmentui. Pagal 1954 m. VI. 10 d. Eltos Informacijas,

"Jūs pasitiko Pabaltijo skyrus reikalų vedėjas R. Johnson ir palydėjo juos pas H. C. Vedelerį, Rytų Europos reikalų skyrus vedėją, kuriam MLT pirmininkas išdėstė Maž. Lietuvos problemas ir jas įteikė raštu. Paskui Vedeleris nuvedė svečius pas Rytų Europos reikalų direktorių Walworth Barbour, kuris gyvai dėmėjo įtektu memorandumu ir mažlietuvių problemomis".

Įteiktas 4 psl. memorandumas, suskirstytas į sekančius penkis skyrius:

1) International Character of the Question, 2) The Ethnographical Facts, 3) Historical Background, 4) Political Aspirations of the Inhabitants of Lithuania Minor ir 5) Council of Lithuania Minor, baigiamas tokiais žodžiais:

"We firmly believe that the settlement of the territorial problems of Eastern Europe will redress the wrongs which, in the course of history, have been done to the Lithuanian people by their Slavonic and Germanic neighbors and that the rightful aspirations of the Lithuanians of this region will be taken into consideration when the time of decision will come.

An extensive and documented study on the question of East Prussia and, especially, Lithuania Minor is under preparation and will be submitted upon its completion".

Ši memorandumą pasirašė E. Simonaitis.

Ir šis, prieš 21 metų Amerikos State Departmentui įteiktas raštas, tur būti, tebetūnija

to departamento kokiame nors skyriaus archyve.

3) Dar kartą taptautinės diskusijos 1956 m. iškėlė Mažosios Lietuvos problemą. Tuomet Rytprūsių vokiečių samūris "Landesmannschaft Ostpreussen" atsiuntė savo delegatą Dr. Richard Sallet į Vahingtoną su ypatinga misija. Dr. Sallet yra įdomus asmuo. Gimęs Rytprūsioje, jis pats sakosi esąs kilęs iš senųjų prūsų. Prieš Antrąjį pasaulinį karą gyveno čia JAV-ėse ir Minnesotoje 5 metus leido savaitinį laikraštį fermeriams. Antrojo pasaulinio karo metu jis buvo Vokietijoje ir dirbo načių Užsienio Reikalų ministerijoje. 1956 m. Rytprūsių vokiečių politikai jam pavedė ypatingą misiją Amerikoje.

Jis privale, pasinaudodamas savo senomis pažintimis su JAV politikais, ištirti nuotaikas, ar jau laikas pradėti akciją, kad Rytprūsiai būtų grąžinti Vokietijai. Salletas pasitalkino Atstovų Rūmų narių Carroll Reece iš Tennessee, kurie 1956 m. vasario 8 d. Atstovų Rūmuose pasakytoje kalboje apie Rytprūsį ir nevykusią Jaltos ir Potsdamo sutartį, pristatė Dr. Salletą ir perskaitė jo "Memorandum on East Prussia". Memorandumas labai akcentavo vokiečių pasinešimą atstatyti Vokietiją 1937.XII.31 apimtyje, reikš, kad Rytprūsiai būtų grąžinti Vokietijai.

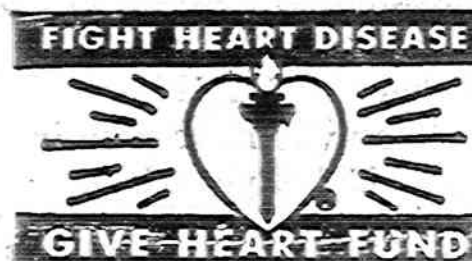
Į šitokių vokiečių manevrą pirmieji reagojo lenkai. Amerikos Atstovų Rūmų narys Thaddeus Machrovicz iš Michigano 1956. IV. 30. padėjo Congressional Record, 3468, atsakymą Recui, pavadinęs jį "The German-Po-

lish Boundaries". Jame jis aiškina, kad ne lenkai, bet jie, vokiečiai, įtraukė jų kraštą į karą ir išnaikino milijonus nieko nekaltų lenkų, kad ne lenkai, bet jie, vokiečiai, pradėjo Rytprūsių sienų kaitaliojimą. Todėl būsimoji Antrojo pasaulinio karo taikos konferencija tegalės patvirtinti naujas Lenkijos sienas Rytprūsioje.

Tų pačių metų birželio 13 d. pasirodė, taip pat Congressional Record, bet A 4723-24, ir lietuvių nuomonė. Ją padėjo Atstovų Rūmų narys Timothy Sheehan, iš Illinois, kuris rėmėsi Alto jam įteikta informacija. Mūsų žiniomis minėtas straipsnis buvo parengtas Lietuvos Laisvės Komitete, New York'e, pirmoje eilėje M. Brako iniciatyva. Jo ištraukoje sakoma:

"I wish to draw the attention of the House to the vital interests of one nation in the Problem of East Prussia which the gentlemen from Tennessee has omitted in his remarks; namely, those of the Lithuanian nation. East Prussia was, at Potsdam, net only separated from Germany, but also divided into two parts — the southern part being placed under the administration of the Polish state, the northern part under that of the Union of Soviet Socialist Republics.

(Bus daugiau)



SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrausimams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS nieko nepelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 1 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

DR. A. J. GUSENAS

SAUGOK SAVO SVEIKATĄ

Medicina dar neišmoko nugalėti kai kurių ligų, bet kaip jų išvengti — dažnai jau žino.

7

BURNA LIGŲ CENTRAS

Neretai būna, kad mes mažai tebesirūpiname savo dantų priežiūra, o už vis mažiausiai jaunatvėje. Neprižiūrėjimas dantų sudaro geras sąlygas burnoje veistis įvairių rūšių bakterijų perams, kurie vėliau patenka į vidaus organus ir pagamina daugybę įvairių ligų.

Seniau gydytojai į burnos ligas mažai dėmesio tekreipė. Gal buvo dėl to, kad nebuvo konkrečių įrodymų, kad galėtų iš burnos prasidėti dauguma vidaus ligų. Reformatoriai turėjo daugybę faktų surinkti, kad pilnai įrodytų, jog burnoje pasirodę simptomai yra tampriai susiję su kokia nors vidaus liga.

Mayo klinika Rentgeno spindulių peršvietimo pagalba buvo pati pirmoji, kuri išskleidė nežinojimo rūkų ir išsamiai įrodė, kad burna yra tas centras, iš kurio prasideda dauguma vidaus ligų. Akylus dantų gydytojas gali burnoje pastebėti įvairių ligų simptomus pirmiau negu medikas, nes su burnos negerumu žmogus kreipiasi pirmiau į dantų gydytoją negu į gydytoją. Burnoje pastebimi šie ligų simptomai: giagivitis skirtingų rūšių, apsinuodijimas švienu, arseniku, gyvsidabriu, vaistais ir kitais metalais. Taipgi anemija, dižiova, leukoplakia, pyoorhea, cukrinė liga, sifilis, vėžys, o ir kitos ligos — burnoje turi ryškius požymius.

Dantų gydytojas, gerai suprantantis ligų simptomatologiją ir atibiotikų gydymą, labai daug gali ligoniui padėti. Obalsis dantų gydytojų, paciento burną apžiūrint liepia ieškoti vėžio ligos pradinių simptomų, nes vėžys yra aršiausias žmogaus priešas.

Sveikatos centras surinkti statistikų duomenys rodo, kad šiemet Amerikoje 650.000 žmonių mirs nuo vėžio ligos, o kiek jų sirgs, nėra tikrų žinių. Tiek žinoma, kad New Yorko mieste surasta virš 65.000 sergančių vėžiu, o kur kiti miestai.

Amerikoje yra 210 milijonų gyventojų. American Cancer draugija pranašauja, kad jeigu vėžio liga plės ir bujos ateityje kaip šiuo metu, tai iš viršų paduotų skaičių 30 milijonų mirs vien tik nuo vėžio. Tai baisūs skaičiai! Po širdies ligų, vėžys yra didžiausias žmogžudys! Ir jo smūgiai didėja, ne mažėja.

Jeigu tie milijonai dolerių, kurie kas metai skiriamai dausose vėjų gaudymui ir atominių bombų gamybai ir tobulinimui, būtų pašvesti kovai su mirtį nešančiomis ligomis, pasėkos tikriausiai būtų kitokios!

BAKTERINIAI LIZDAI KCNE — LIGOS

Žmogus dažnai suserga nuo bakterinių perų, kurie per tam tikrą laiką sau ramiai tūno ir perisi prie glandų, prie dantų išpuvų, jų šaknų ar pasislėpę kitose vietose. Susirgimas nuo tokių vietinių bakterijų, pareina nuo jų nuodingumo, nuo jų piktumo ir nuo paties žmogaus bendro atsparumo, nuo jo kūno tvirtumo prieš tas bakterijas atsilauktyti. Kai žmogus turi pakankamai gausios atsparumo jėgos, kartais tokia bakterijų ataka jam mažai bėpakenkia, nors ir turėtų kelis išpuvusius dantis. Bet nusilpusiam tenka labai rimtai susirgti ir nuo nežymaus danties šaknies aklo pūliavimo.

Bakterijos susitelkusios aklam pūlinį kartais višai mažai sukelia patinimo. Jos grupėmis per kraujagyslių sienelės persikokusios į kraują leidžia savo nuodus. Tokiu būdu kraujas išnešioja po visą kūną. Nuo to paeina kūno kaulų, sąnarių bei jų kremzlių ir raumenų uždegimai, gedimas. Kartais net bendrai užnuodija kraują, kas gali žmogų net ir numarinti!

Nuodingųjų bakterijų lizdų žmoguje yra ne vien tik apie dantis ir jų desnas. Jų esti ir kitur, nes plūgi bakterijos susimeta apie glandas, dantų šaknis, ryklę, gomurįje ir senose žaizdose, votyse ir t. t. Nuo vočiuotų dantų su aklaais pūliniais visk visuomet prasiideda ir gana įkyrių sąnarių uždegimų, reumatų, artritų ir įvairių širdies sutrikimų, kurie kartais nepasiduoda jokiems vaistams, kol surandami nuodingųjų bakterijų lizdai. Tik juos suradus ir pašalinus, dažnai būna, kad net ir reumatitas ar artritas pats savaime pasiduoda vaistų gydymui, o tada ir ligonis atgauna savo prarastą sveikatą.

Norint sveikam būti ir apsaugoti nuo reumatų, artritų ir širdies sutrikimų, būtina dantis gerai prižiūrėti, kad jie būtų sveiki. Tik su sveikais arba gerai dantimis tegalima tinkamai maistą sukramtyti ir įj perduoti vidurių organams darniai suvirškinti ir įsisavinti.

AKLI POLINIAI ŽANDUOSE

Aklosios votys buvo žinomos ir antikinės gadynės žmonėms, nes ir jie nuo jų daug nukentėdavo. Jos formuojasi labiausiai prie taisyty dantų, bet jos atsiranda ir prie sveikų, aistrai blizgančių dantų.

Kodėl tos votys vadinasi akliomis? Todėl, kad jų nuodingoji medžiaga yra apgaubta nedidelio žirnio didumo tampus maišeliu, kurie netruksta. Votis

tvirtai laikosi apgaubus savo maišeliu dantų šaknų galbalus, o pūliai iš jos persikioša per kraujo indų sienelės į kraują ir patenka į visą kūną, kuris priverčiamas vesti griežtą kovą su nuodingųjų bakterijų perais.

Akliųjų pūlinių priežastys yra sekančios: per aukštą dantis sudėti lydiniai, vainikėliai, tilteliai, kietai daiktų kramtymas, negyvi dantys, šaknų gedimas, silpni dantys ir senatvė. Dantų šaknų pažeidimas paskatina akliųjų pūlinių formavimąsi, nežiūrint ar dantis gyvas, taisytas ar ne. Dantų šaknys, pažeidžiamos jau tarpe 18 — 20 metų amžiuje. Daug žmonių jaunatvėje turi paprotį valgyti ir kramtyti kieta maistą.

Kiekvienas tvirtesnis dantų sukandimas pagamina 170 svarų jėgos spaudimą. Nuo tokios jėgos dažnai nukentčia šaknų galai, kurie pradeda gesti. Žmogus pajunta pasėkas tik sulaukęs senesnio amžiaus, kada organizmas pradeda šluoti. Aklas pūlinys — tiesioginis kūno vidaus užnuodijimo šaltinis. Paprastai žmogui pradėjus sirgti nelengva nustatyti diagnozę. Toki ligoniai visuomet skundžiasi galvos skausmais, reumatu, artritu, dirksnių suirimu, širdies silpnumu, pečių ir strėnų gėlimu — diegliu, aukštu kraujo spaudimu ir t. t.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
2369 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6444
Prilima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
560 SUMMIT STREET
ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Office: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
Antradienis, penktadienis ir šeštadienis 8-5 val.
Tiek susitarimai, tiek skambinti.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
ka, antradienį, 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

TEL. - BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis, nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tiek susitarimai, tiek skambinti.

DR. FRANK PLECKAS
ORTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinimus ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofiso: 2452 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, 9-5 val. vak. Šeštadienį, 9-12 val. vak. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GIBSON 8-6195

Prilima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, skambinti HE 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8. Šeštadienis 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

Nereikalingas ir neprasmingas darbas

"Lithuanians in Canada" knyga

(Tęsinys)

IV

Bet, juo toliau į mišką, juo daugiau malkų! Knygos 12 psl. rašo: "Dar tebesant vokiečių okupacijai, 1918 m. vasario 16 d. Lietuvo Taryba, Vilniuje, paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę". Ir čia pat toliau: "karui pasibaigus, lietuviai turėjo rungtis su lenkais, su armijomis vokiečių generolo von der Goltz, kuris norėjo vėl atkurti Baltijos baronų valdžią, ir su rusų bolševikais ("When the war ended, the Lithuanian had to contend with Poles, with the armies of German General von der Goltz, who wanted to restore the rule of the Baltic barons, and the Bolshevik Russians").

GRADINSKAS

PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO
VALDYTI

2512 W. 47 St. • FR 6-1998
Sekm., ir treč. uždaryta.

GELES VISOMS PROGOMS

Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiosios geles ir vainikas antkapio papuosiui ir sezonines kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai - Pilna apraada
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30-1:00 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMLOCK 4-2413
715 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629



FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to throw all campfires, etc. the ashes, and drench them again. Crush all smokes dead end.

Please! Only you can prevent forest fires

Ir tai vienam sakinyje visa mūsų laisvės kovų istorija be jokių komentarų, ir dar nuo pradžių iki galo klaidinanti!

Kokį vaizdą susidarys sau kanadietis, ar bendrai svetimetis skaitytojas, dėl mūsų laisvės kovų eigos vos tik paskelbus Nepriklausomą Lietuvos valstybę 1918 m.? Nesunku atspėti - klevienas susidarys sau visai klaidingą išvadą, diametraliai priešingą istoriniams įvykiams!

Pagal tą knygos nustatytą eilę išeina, kad didžiausi pasiekimai mūsų brekščiančio laisvės - paskelbtą valstybinę nepriklausomybę - buvo lenkai, priešas No. 1, ir visos didžiausios mūsų laisvės kovos buvo tik su lenkais... Ypač, kai kiek eliučių toliau tam pat knygos pusl. sakoma: "1920 m. lenkai okupavo mūsų seną Lietuvos sostinę, Vilnių ir Lietuvos vyriausybę turėjo pasitraukti į Kauną, kuris ir išbuvo Nepriklausomos Lietuvos valstybės laikina buveinė iki 1940 m."

Tai visai klaidinantis tvirtinimas, neaišku kuriam tikslui?

Pirmiausiai, Lietuvos tuoliai kinė vyriausybė pasitraukė iš Vilniaus į Kauną 1918 m. gruodžio mėn. 31 d. ir ne dėl lenkų okupacijos, o dėlto, kad stiprios Maskvos siūniamos bolševikų jėgos artinosi prie Vilniaus ir mūsų besiorientuojančios karinės jėgos buvo dar per silpnos, kad ginti miestą. Karininko K. Škirpos (vėliau pulkininko, Lietuvos ambasadoriaus Berlyne ir Varšuvoje, turėjusio ir kitas diplomatinės pareigas, ir turinio pirmojo kūrėjo savanorio titula... smulkiau žiūr. Liet. Enciklopedijos XXX tomas, 32, 333 ir 34 psl. J. V.) vadovaujama lietuvų kuopa ir Vilniaus komendantūra persikėlė į Kauną 1919 m. sausio mėn. 5 d.

Iš viso, su lenkais turėjome rimtesnių susirėmimų tik 1920 m., kainavusių mums kad ir nemažai aukų, taip vadinamos Želginskijos istorijos pasekoje žuvo 222 kariai. Seinų kovos (žuvo 232 kariai) ir eilės mažesnių pasienio susirėmimų, senų istorinių ginčų pasekoje. Bet tai vėl jau tada, kai Lietuvos valstybės padėtis buvo užtektinai konsoliduota ir sustiprėjusi ir kovos su bolševikais buvo baigtos.

Priešas Nr. 2, pagal tą knygą buvo: "Armijos vokiečių generolo von der Goltz, kuris norėjo atkurti Baltijos baronų valdžią". Trumpai ir aiškiai. Taškas!

Reikia manyti, kad čia kalbama apie Bermontiados istoriją Lietuvoje 1919 m. abpaigoje. Kyla klausimas, kodėl čia vėl buvo vengiama ta avantiūra pavadinti jos tikroju vardu, įėjusiu į mūsų laisvės kovų istoriją?

Ar tai nežinomas faktas, ar tik noras kam nors pūsti miglą į akis? O gal tai buvo ir čia tik aiškus tikslas apkalinti vokiečius, kaip kad 1914-1918 m. karą pasėkoje jiems okupavus Lietuvą ir žiauriai ją apipilęs, ką labai akcentuoja knyga savo 11 psl.

Bermontiados avantiūra buvo taip pavadinta pagal jos vadą rusų pulkininką Bermond-Avalov (gimęs Sibire 1881 m.), kuris ankščiau veikė baltagvardiečių eilėse prieš bolševikus Petrapilio fronte generolo Judeničio žinioje. Vėliau atsiskyrė ir, santarvininkų remiamas, organizavo atskirą armiją Pabaltijje iš rusų belaisvių, pabėgėlių iš bolševikų užimtų sričių ir iš vokiečių savanorių. Jo pagrindinis tikslas ir šūkis buvo, kaip kad ir kitų kariavusių prieš raudonuosius baltagvardiečių generolų, Kolčako Sibiro fronte (Kolčak Aleksandr 1875-1920), Judeničio - Petrapilio fronte (Judeničio Nikolai 1862-1933), Denikino pietų fronte (Denikin Antonij 1872-1947) ir t. t. - "atstatyti senąją Rusiją senose ruožuose". Taigi praktiškai, ir Bermond'o uždavinys buvo - sutrukdyti Pabaltijo tautoms, lietuviams, latviams ir estams, atkurti savo valstybes ir ant visuoamet atsikurti nuo Rusijos.

Tuo metu, buvusios Pabaltijos vokiečių karinės jėgos, gene-

siu į mūsų laisvės kovų istoriją?

Ar tai nežinomas faktas, ar tik noras kam nors pūsti miglą į akis? O gal tai buvo ir čia tik aiškus tikslas apkalinti vokiečius, kaip kad 1914-1918 m. karą pasėkoje jiems okupavus Lietuvą ir žiauriai ją apipilęs, ką labai akcentuoja knyga savo 11 psl.

Bermontiados avantiūra buvo taip pavadinta pagal jos vadą rusų pulkininką Bermond-Avalov (gimęs Sibire 1881 m.), kuris ankščiau veikė baltagvardiečių eilėse prieš bolševikus Petrapilio fronte generolo Judeničio žinioje. Vėliau atsiskyrė ir, santarvininkų remiamas, organizavo atskirą armiją Pabaltijje iš rusų belaisvių, pabėgėlių iš bolševikų užimtų sričių ir iš vokiečių savanorių. Jo pagrindinis tikslas ir šūkis buvo, kaip kad ir kitų kariavusių prieš raudonuosius baltagvardiečių generolų, Kolčako Sibiro fronte (Kolčak Aleksandr 1875-1920), Judeničio - Petrapilio fronte (Judeničio Nikolai 1862-1933), Denikino pietų fronte (Denikin Antonij 1872-1947) ir t. t. - "atstatyti senąją Rusiją senose ruožuose". Taigi praktiškai, ir Bermond'o uždavinys buvo - sutrukdyti Pabaltijo tautoms, lietuviams, latviams ir estams, atkurti savo valstybes ir ant visuoamet atsikurti nuo Rusijos.

Tuo metu, buvusios Pabaltijos vokiečių karinės jėgos, gene-

rolo von der Goltz (von der Goltz

Rudiger 1865-1980), vadovybėje, kurių tikslas buvo sulaukyti bolševikų greito atakos į vakarus, irgi prisijungė prie bermontininkų. Tai buvo tie vokiečiai daliniai, kurie, karui pasibaigus, atsisakė grįžti į Rusiją, nepaklausę Berlyno ir santarvininkų įsakymo. Tačiau tikrai būtų naivu čia galvoti, kad Vokietija, jau pralošus karą, būtų buvusi dar susirūpinusi atkurti baronų valdžią Pabaltijje!

Tie vokiečiai daliniai, prisijungę prie bermontininkų, nors buvo gerai ginkluoti ir daugumoje profesionaliai kariai, netiek buvo užinteresuoti kariauti su bolševikais dėl kurių nors idėjų, kiek pasipieškaukti svetimam krašte, nei grįžti namon tuščiomis ir dėl karo nubiedėjusių Reichą!

Tačiau ta bermontininkų kariška mišri gauja, susisukus sau liūdą Lietuvos šiaurėje, sudarė didelį pavojų mūsų jaunos kariuomenės užnugarui, kuri buvo užimta rimtose operacijose prieš bolševikus rytuose prie Dauguvos. Tad žūtbut, ta Bermond'o avantiūra turėjo būti nelaukiant likviduota, nežinrnt bent kokio riziko. Tam tikslui Lietuvos kariuomenės vadovybė išskyrė iš rytų fronto tam tikrus kovos dalinius ir nukreipė prieš bermontininkų gaujas.

(Bus daugiau)

Pasizmonėjimas Lietuvio Sodyboje

Rugpjūčio 17 d., kaip ir kiekvieną sekmadienį, pradėta papročiu virtusia giesme "Apsaugok Aukščiausiąsias tuos, mylimą šalį...". Adolfo Adel Duoblienis Dr. Adomavičius prašė visų susikaupti dvasioje nusiteikus geru. - Tvarkykime savo asmenybes - tarė jis, kitaip būsimė trąša svetimiešiams.

Alfas Brinka paskaitė juokingą pasaką "Žvirblis kersas". Vėliau valandos eigoje ir kita - "Boba ir velnias". Būdamas aktorius profesionalas, jis skaitydamas atsakanciai vaidina pasakų personažus, pramoginiai nuteikdamas klausytojus...

Adelė Duoblienė dainavo "Žemė verkia". Dainininkė viešnia Natalija Aukštoliene, atsilankiusi su mamyte ir iš Lietuvos atvažiavusia sesute, neatsisakė praturtinti kitų eji-mos, padainuodama gražių dainų, kaip "Gilius armonikos tonai", "Prie verkiandio smuiko", "Lietuva brangi" ir kt.

Juožas Gylis padeklamavo Maironio "Jau niekas tavęs taip karštai nemylės" ir "Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris". Juzė Mariniene paskaitė satyrą: "Leiskit ir lėvyne, leiskit pas rusus"... ir "Pro Kėdainius teka upė".

Dr. Adomavičius plačiai pakalbėjo apie sveikatą su palaimais, svarbiausia: dėl gylų priskretimo. Pabrėžė, kad kalba bendrai, bet gydytis kiekvienas turi atskirai, nes yra sriktinių organizmų. Seniesiems su svaigstancia galva, šluojant atminčiai, pasimetimu, nurodė naujai išrastus vaistus, vartotinus visą laiką.

Neliesdamas Helsinkio nutarimų, dr. Adomavičius su širdgėla paminėjo okupuotos Lietuvos dabarties būlį pavyzdžiais iš gautų laišku. Vienas gydytojas, du kartus turėjęs širdies priepuolį, prašo atsiųsti vaistą Anginą, kurio ten nėra. Kitas daktaras prašo stetoskopą ir plaktuką nervams tikrinti, nes vietoje negauna. Įdomiausia, kad atvažiuojantieji iš Amerikos raginami atsivežti tualetinio popieriaus...

Tuo tarpu ne vienas sugrįžusių iš Lietuvos giria, tikina, jog okup. Lietuvoje dabar geras gyvenimas - nieko nerūksta. Ir štai paradoksas: Kai iš Sovietų Sąjungos slami-

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Būk stiprus ir labai drąsus... Tuomet eisi laimingai savo keliu ir tuomet tau pasiseks". - Joz. 1:7, 8.

Dabar mes gyvename pikoje dienoje ir pačioje tos dienos pabaigoje, vadinamoje "gundymo valanda". Todėl reikia apsisivikti visais Dievo šarvais ir būti stipriais Viešpatyje ir jo stiprybės jėgoje. Turime apsiuosti savo stėnas Tiesą, ir užsidėti ant savęs tikėjimo skydą, kad galėtume apsaugoti savo mintis nuo didžiojo Dievo ir žmonijos Priešo užpuolimų. Dar reikia pasiinti išganymo šalną ir Dvasios kalaviją, tai yra Dievo Žodį. Turime taip pat būti apsiavę savo kojas ramybės Evangelijos parengtimi, nes turime nugalėti mūsų kūno silpnybės ir pagėdimus ir visas kitas kliūtis, kurios galėtų sutrukdyti mūsų siaurajame kelyje. - Efez. 6:10-18.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? - I tę klausimą atsako knyguė "Vilnis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME



2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKONAS VISTA

REpublic 7-5500

REpublic 7-5501

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

TEL.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS, AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago.

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų



AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VILlino 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

DABARTINIS VILNIUS IR JO SRITYS

Stepas Varanka 1975 m. birželio 28 d. Kanadoje, Ontario valstijoje, Paris mieste skaitė tokią paskaitą JAV ir Kanados VKLS-gos sąskrydyje

(Tęsinys)

Sikorsko kalbose kariaus
Vilniaus vardas minimas

Lenkų egzilinės vyriausybės premjeras gen. Sikorskis savo kalbose Prancūzijoje, Anglijoje, Italijoje ir Afrikoje lenkų kariuomenės daliniams kiekviena proga pabrėždavo, sakydams: "Mes kovojame dėl 1939 metų Lenkijos sienų". Jis atkreipdavo ir skirdavo ypatingą dėmesį savo kariams dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto atgavimo. Keletą sykų anglų cenzūra nenorėjo praleisti jam tokio Vilniaus savinimosi.

1940 metais buvo sudarytas slaptas planas, pavadintas kodu vardu "Burza" — audra, kuriame buvo numatyta, besitraukiant vokiečiams iš rytų Lietuvos, užėmimas Vilniaus miesto ir jo sričių, norėdami parodyti pasauliui, kad lenkai yra šeiminkai to miesto. Tam tikslui jie turėjo sukcentravę prie Vilniaus apie 10.000 pogrindžio armijos karių.

Toji armija buvo vadovaujama pulk. "Wilk" — Aleksander Krzyżanowski, yčiau pasivadinusiu generolu. Lenkai gana sėkmingai dėl Vilniaus užėmimo 1944 metais liepos 6 — 13 dienomis kovėsi ir užėmė Vilnių su raudonosios armijos pagalba. Užėmę Vilnių, jie ten kelias dienas darė tvarką ir "viešpatavo".

Lenkų — Sovietų Sąjungos santykiai blogėja

Praėjus keturiems mėnesiams po pasirašymo pakto, draugystė taip pablogėjo tarp lenkų — rusų, kad gen. Sikorskis savo telegramoje 1941. 11.19 dieną pogrindžio armijos vadui gen. "Rakon" — Okulicki įsakė priešintis su ginklu rankoje, jeigu Sovietų armija įžengs į Lenkijos teritoriją be lenkų vyriausybės žinios ir sutikimo. Pasipriešinimas turi būti labai stiprus 1939 metų sienose. Ypatingai stipriai reikia priešintis Vilniaus krašte. Kai lenkų — rusų ginčas stiprėjo, lenkai negalėjo tikėtis daugiau pagalbos savo politinei blyai dėl prieškarinės Lenkijos atgavimo. Sąjungininkams, Anglijai ir JAV rūpėjo bet kokia kaina turėti Sovietų Sąjungą savo pusėje. Anglija labai bijojo, kad Sovietai nesudarytų atskiros taikos sutarties su Vokietija. Rusai tai gerai suprastė, labai gudriai išnaudojo Anglo - sakų baimę.

Naujas lenkų premjeras, bet ta pati sena politika

Po Sikorsko tragiškos mirties, 1943. 7. 4 dienos, išrinktas naujas egzilinės vyriausybės premjeras Stanisław Mikolajczyk, įtakingas valstiečių partijos vadas, laikėsi Sikorsko politikos dėl Lenkijos sienų. Sąjungininkams ypatingai ru-



Jaunas grybautojas

sams tas darėsi nepakenčiamas. Tos sritys jau buvo perleistos rusams. Lenkų vyriausybė su tokiu nutarimu nenorėjo sutikti. Kai lenkai pakartotinai reikalavo Churchill'io, kad jis jiems pripažintų nepriklausomybę, Vilnių ir 1939 metų sienas, Churchill'is Mikolajczykui 1944. 4. 25 dieną atsakė, nepriklausomybę taip, bet ne sienas. Vilnius teks rusams. Reikalaujant Vilnių ir Vilniaus kraštą, prarasite savo nepriklausomybę. Taip rezultatai ir įvyko. Lenkija neteko savo nepriklausomybės. Ji tapo Sovietų Sąjungos satelitu. Vilnius ir dalis Vilniaus krašto teko LTSR. Po karo 1955 — 1959 metais iš rytų Lietuvos repatrijavo į Lenkiją 241.952 žmonės, jų tarpe nemažas skaičius lietuvių.

Dabartinėje Lietuvoje, išleistoje 1972 metais Vilniaus istorijoje rašoma, kad Vilniaus problema yra išspręsta visiems laikams. Tai komplikuoja klausimas. Taip, Jaltoje 1945. 2. 11 dieną buvo nutarta priimti Curzono liniją su mažom pataisom. Vilnius buvo paliktas Lietuvos pusėje. Laikinoji lenkų vyriausybė, sudaryta iš lenkų komunistų ir keletos lenkų iš Londono egzilinės vyriausybės narių su Mikolajczyk, pritarė šiam Jaltos sprendimui oficialiai ir formaliai išsižadėdami savo pretenzijų į Vilnių. Buvo pasirašyta Sovietų Sąjungos — Lenkijos sienų sutartis — protokolas 1945. 8. 16, kuriame aiškiai parašyta, kad Lenkijos valstybė išsižada Vilniaus. Esanti emigracijoje lenkų vyriausybė tos sutarties nepripažįsta. Toji problema yra išspręsta tol, kol egzistuos dabartinė Rusija. Jokios garantijos nėra, kad Sovietų Sąjunga nesubyrėtų. Per karą vykusias sąjungininkų vadų politinės konferencijos Quebec'e, Teherane, Jaltoje ir kitur, laisvosios Europos tautoms nieko gero nedavė, Viena vergija, kitoms politinius pavojus.

Lenkai sako,

"Mes be Vilniaus nemirsim"

Pasibaigus 2-jam pasauliniam karui, lenkuose Vilniaus krašto klausimas nesumažėjo. Galima sakyti dar daugiau sustiprėjo. Esantieji išeivijoje lenkų politikai, diplomatai, kariškiai, istorikai ir visuomenė viešai siekia buvusių užgrobtų žemių atgavimo. Į dabartinę Lenkiją yra išbėgę ir repatrijavę daugelis lenkų, kurie yra palikę Vilniaus krašte didelius dvarus ir kitas nuosavybes. Jie vien tik dėl turto norėtų, kad Vilnija vėl grįžtų prie Lenkijos.

Lenkai skelbia, kad nori su Lietuva ir lietuviais gražiai gyventi, tačiau Vilniaus Lietuvai nenori pripažinti ir jį grąžinti. Lenkijai Vilnius, kaip lenkų išeivijos "Kultūra" žurnalo redaktorius Jerzy Gied-

royce sako, tai gilus sentimentas. Lietuvai Vilnius, tai gili ir garbinga Lietuvos istorija. Tai Lietuvos valstybės sostinė ir prestižas. Reikia prisiminti, kad po priverstino užmezgimo diplomatinių santykių, per vieną užsienio diplomatų priėmimą lenkų pasiuntinybėje, Lenkijos atstovas, Franciszek Charwat, pakėlęs šampano taurę pasakė: "Išgerkime, kad Lietuva taptų Lenkijos dalis". Čia, atrodo, ir komentarų nereikia, kokio sugyvenimo Lenkija siekė su Lietuva.

Lenkų išeivijos literatūroje yra išleista labai daug knygų. Buve diplomatai, politikai, aukšto laipsnio kariškiai ir mokslininkai, mūsų seną sostinę Vilnių savinasi. Atrodo, kad lenkams Vilnius yra svarbesnis ir brangesnis negu Varšuva. Neperseniausiai teko skaityti geografijos daktarės Jofos Mėkarskos parašytą knygą "Wielrowka po zielech wschodnich Rzeczypospolitej" — "Pasivaikščiojimas po rytų Lenkijos žemes". Toji knyga yra išleista trijų lenkų išeivijos organizacijų: lenkų veteranų sąjungos, lenkų moterų susivienijimo emigracijoje sąjungos ir lenkų skautų organizacijos. Spausdinta Anglijoje, Londone 1969 Milenium metais. Toje knygoje rašoma: "...Jaltos susitarimu 1945. 2. 11 dieną Sovietų Sąjunga užgrobė Lenkų rytų žemes (45,7 %)... Lenkų mokyklų pareiga yra platinėti ir skleisti žinias apie Lenkijos užgrobtas žemes.

(Bus daugiau)

TRUMPAI

— Jonas Valauskas išrinktas naujai įsteigto Balso 143 skyriaus St. Petersburgie pirmininku, Viktorija Kleivienė — sekr., Ona Galvydienė — izd. I Kontroles komisiją išrinkta Natalija Navickienė ir Viktoras Baranauskas. Skyrius apima ir Tampas apylinkę.

— Pranas Čerčys, Toronto, Ont., Kanada, po ilgesnės pertraukos vėl tapo Naujienų skaitytoju. Taip pat užsisakė Naujienas A. Salčius iš Great Neck, N. Y., apylinkės. Vienas tautietis iš Brooklyno užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavadė prašė neminėti.

— George Borchertas, ilgametis Naujienų skaitytojas, lietuviškos spaudos ir reikalų bei darbų rėmėjas, buvęs vienas didžiausių ir sėkmingiausių namų statybos kontraktorių Chicagoje ir apylinkėse, išvyko gyventi į Hot Springs, Ark. Ten jis nusipirko namus. Eric Unger iš Clevelando išvyko į Fort Lauderdale, Floridą.

— Liet. Evangelikų Liuteronų Išganymo parapijos Toronto sekmadieninė lituanistinė mokykla pradės mokslo metus rug-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MEAT BONER

Needed at once. First Class Experienced Man (Union Salary). Pension Plan, Health and Welfare. Paid Vacation. Steady Work.

Apply in person or call:

243-5400

HOFFMAN MEAT PROCESSORS, INC.

939 W. FULTON ST.

LEATHER CRAFTSMAN

Must have experience with Industrial Sewing Machines, Hand Stitching and Leather Cutting. Experienced or will train. Full Time. Apply in person or call:

362-1030

LIBERTYVILLE

SADDLE SHOP

307 PETERSON RD.

LIBERTYVILLE, ILLINOIS

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

PATARNAUTOJOS
Turinčios bent kiek praktikos viešbučių arba motelių darbuose. Pilnam arba daliniam laikui. Nuolatinis darbas dienos arba nakties metu. Turi suprasti angliskai. Skambinti angliskai. Tel. 787-4950 arba 787-4723.

sėjo 7 d. 9:30 val. ryte pamaldomis. Mokyklą globoja kun. Alg. Žilinskas.

— Sol. Lilija Šukytė, nuolat gyvenanti Muencheno mieste ir priklausanti to miesto Operos teatrui, yra kviečiama svarbioms rolėms į Viena, Vak. Berlyno, Koelno ir Zuiricho operos teatrus. Dalyvavo Muencheno operos festivalyje. Sutartys yra pasirašomos kiekvieną sezoną.

— Rasa Šoliūnaitė iš Chicago, moko lietuvių kalbą ir tautinius šokių Buenos Aires Lietuvių centre taip pat Aušros Vartų parapijoje.

— Rašyt. Fabijonas Neveravičius, gyv. Londone, Anglijoje, atšventė 75 metų amžiaus sukaktį.

♦ Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA. Telefonas 925-4661. Sk.

♦ Lietuvių Tauragės Klubas kviečia visus atsilankyti į pasikutinę šio gražaus rudens gegužės rugsėjo 7 dieną, Bruzgulienės sodyboje, esančioje 8274 So. Kean Ave, prieš Lietuvų Tautinės kapinės. Veiks virtuvė ir gros Adolfo Ramonio orkestras. Prašo atvykti Klubu Valdyba

♦ Tautos šventės Minėjimas. JAV LB (Registruota) 1975 m. rugsėjo mėn. 7 dieną (sekmadienį) šv. Antano parapijos salėje Cicero, rengia Tautos šventės Minėjimą. Pamaldos šv. Antano Parapijos bažnyčioje 10:30 val. ryto. Tuoju po pamaldų įvyks minėjimas parapijos salėje. Paskaitą skaitys Dr. Zenonas Danilevičius. Po paskaitos bus suvaidinta Kvirino Runimo vieno veiksmo vaizdas: "Grįžtantieji iš Sibiro". Valdins Cicero jaunimas. Poeziją deklamuos Rita Vabalaitytė. Valdyba

♦ Marquette Parko Bendruomenės susirinkimas. Registruota L. B. Marquette Parko Apylinkės Valdyba kviečia Bendruomenės narius ir Lituanistinės mokyklos tėvus į šį susirinkimą, kuriame bus papiškinta ir įrodyta, kodėl Marquette Parko Lituanistinė mokykla nepriimtina vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs", išleistas L. B. Švietimo Tarybos. Jis niekieno nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, o propaguoja okupanto atneštą "pažangą". Susirinkimas įvyks rugsėjo mėn. 5 d. 7 val. vak. Šv. Panelės Gimimo parapijos salėje, 6820 So. Washenaw, Marquette Parke, Chicago, Ill. Prašome gausiai dalyvauti.

Registruota L. B. Marquette Parko Apylinkės Valdyba J. Bagdžius, pirm.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave.

778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus.

2 BUTŲ po 4½ kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamb. arklė. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MORAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kambarai.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SAVININKAS PARDUODA 5 KAMBARIŲ 2 MEGAMŲ RANCH STILLAUS MORINIS NAMAS su formaliu valgomuoju ir iš gatvės įvažiuojamą garažą geroje 83-tos ir Kedzie apylinkėje.

Virš 30 tūkstančių dolerių. Tel. 787-8665.

PARDUODAMAS KONDOMINIUM tipo butas su visais baldais Bridgeport apylinkėje. Teirautis vakarais po 6 val. Tel. CL 4-3252.

— Lemonto Maironio vardo lituanistinė mokykla pradės mokslo metus rugsėjo 6 d. Central mokyklos patalpose, 410 McCarthy Rd. Taip pat veiks vaikų darželis ir mažai mokančių lietuviškai klasė.

♦ Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Zemaičio vandenvardžių ir piliakalnių, gyvdena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąjūdžybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaikinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJIESE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsiuntus nurodymai sumai čekį tokiu adresu: NAUJIESE, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURSTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8459 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIESE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

PRIES MOKSLO METUS

7 KAMB. MORO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoju galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MORAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irenagas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

GRAZUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime rakta. \$18,250.

8 BUTŲ MORAS. naujas gasų šildymas. nauja elektra. alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūšų. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MORO rezidencija. 3 miegamieji. 2 vonios. karpetai. beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1½ AUKŠTO. 18 metų mūras. 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūšų. Liga verčia atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MORO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTO MORAS. puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante. naujas gasų šildymas. Geras garažas. Arti mūšų. \$26,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲ DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pilidomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sažiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 W. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REPUBLIC 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.